

■ CUSSEGL NAZIUNAL

Refurma da rentas – ina survista da las decisziuns

(sda/anr) Ier ha la chombra gronda concludì la debatta davart la refurma da rentas. Quai èn las decisziuns pli impurtantas:

Il cussegl naziunal ha decidì sco il cussegl dals chantuns che la vegliadetgna da rentas da las dunnas vegn dauzada sin 65 onns. Il temp transitoric per l'adattaziun cumporta trais onns.

Perquai che la renta po vegnir retratga en l'avegnir a moda pli flexibla discurran ins da la vegliadetgna da referenza da 65.

La renta pon ins retrair il pli baud cun 62 onns – la renta ord la cassa da pensiun tut tenor era pli baud. Auter ch'il cussegl dals chantuns ha il cussegl naziunal decidì che pensiunads che chalan baud da lavurar pajan vinavant cuntribuziuns d'AVS e ston persunter betg prender en cumpra perditas. En la segunda pitga na ston ils pensiunads dentant betg pajar contribuziuns.

Il cussegl federal leva che persunas cun pajas bassas che han lavurà ditg possian retrair pli tgunsch ina renta sch'ellas vulan ir pli baud en pensiun. Quai refusan omaduas chombras.

Il pli tard cun 70 onns ston tuts emploiads ir en pensiun. Cun contribuziuns che vegnan prestadas suenter la vegliadetgna da referenza pon ins meglierar la renta. I na dat nagin import liber pli sco quai ch'el vala oz per pajas da persunas che lavuran anc suenter la vegliadetgna da pensiun.

Per finanziar l'AVS vul il cussegl naziunal dauzar la taglia sin plivalur en dus pass per 0,6 pertschient. Il cussegl dals chantuns aveva pledà per 1,0 pertschient, il cussegl federal avess vulì 1,5 pertschient.

Il cussegl naziunal ha decidì da francar in program da stabilisaziun per l'AVS en la constituziun: Uscheprest ch'il fond da cumpensaziun cuntegna pli pauc che 100 procent da las expensas annualas sto il cussegl federal proponer al parlament correcturas. Croda il stan dal fond tuttina sut 80 pertschient vegn la vegliadetgna da renta dauzada sin 67 onns e la taglia sin plivalur vegn augmentada per 0,4 pertschient.

La tariffa da conversiun per la cassa da pensiun vegn scursanida da 6,8 per-

tschient sin 6,0 pertschient. En quest punct èn las duas chombras perina. Las rentas crodan quattras per 12 pertschient.

Il cussegl naziunal refusa l'augment da 70 francs sin tut las rentas novas d'AVS sco quai ch'il cussegl dals chantuns l'aveva decidì. Era l'augment dal plafond per conjugals da 150 sin 155 pertschient na chatta nagina maioritad.

Il cussegl naziunal vul gulivar las perditas da rentas entaifer la segunda pitga che sa resultan da la tariffa da conversiun pli bassa: Da preschent na pajan ins cun salaris annuals fin 24 675 francs naginas cuntribuziuns en la cassa da pensiun. Quai na duai en l'avegnir betg pli valair, uschia che pli giuvens emploiads pajan pli autas cuntribuziuns, pli vegls pli bassas. Emploiads a partir da 40 onns vegnan sustegnids per ch'els spargnian ed hajan pli tard dapli capital da vegliadetgna.

Rentas da vaivas duain mo pli quellas dunnas obtegnair che han da guardar d'uffants minorens u dad uffants che dovran tgira. La renta vegn scursanida dad 80 sin 60 pertschient dad ina renta da vaivas spartidas scursanescha il cussegl naziunal sin la contribuziun che l'ex avess gì da pajar. Rentas d'uffants per geniturs en la vegliadetgna da pensiun vegnan stritgadas. Rentas per uffants confidads na vegnan betg pli pajadas en l'exteriur.

Il cussegl naziunal dauza la contribuziun da la confederaziun a l'AVS da 19,55 pertschient sin 20 pertschient. Quai fa radund 270 milliuns dapli che oz. Il cussegl dals chantuns na less betg midar la contribuziun.

Tgi che lavura sur sasez paja tenor veglia dal cussegl naziunal vinavant mo 7,8 pertschient AVS.

Il cussegl naziunal refusa mesiras per dapli trasparenza tar las cassas da pensiun. Il cussegl dals chantuns aveva dà suatientscha a las propostas dal cussegl federal. Las chombras n'èn anc betg perina sche las assicuranzas ston dar vinavant mo 90 pertschient dals retgavs ch'el las recaltgan cun lur cassas da pensiun. Il cussegl federal aveva proponì 92 pertschient.